

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmæ Virtvtvm, Ac Vitiorvm , Tomus ...

Guilelmus <Peraldus>

Lvgdvni, 1585

De paupertate spiritus, & eius descriptione: quare etiam pauperes spiritu
sint beati, & regnum cælorum sit ipsorum, ac cui dono paupertas spiritus
adaptetur. Pars III.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46132](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46132)

primo loco rectè ponitur illud, Beati pacifici. Tres primæ faciunt ad hoc vt vetus homo exuatur : quatuor sequentes ad hoc vt nouus homo induatur. Ad quod monemur Ephes. 4. Deponite vos secundum pristinam conuersationem veterem hominem qui corrumpitur secundum desideria erroris, & induite nouum hominem qui secundum Deum creatus est. Et ad Colos. 4. Expoliantes vos veterem hominem cum actibus suis, & induentes nouum hominem, &c. Ideo septimo loco rectè dicitur, Quoniam filij Dei vocabuntur. Filius Dei est homo nouus. Filius Adam homo vetus. Bern in sermo. inter dictas septem beatitudines sic distinguit. Attende, inquit, quemadmodum in tribus prioribus sibi ipsi reconciliatur anima : in duobus, quæ sequuntur proximo : in sexto, Deo : in septimo, alios reconciliat, tanquam receptus in gratiam domini & felici familiaritate donatus. Nā paupertate, mansuetudine, steru, renouatur in anima similitudo quædam & imago æternitatis omnia tempora cõplectentis, dum paupertate futura meretur, mansuetudine sibi præsentia vëdicat. Hoc videtur dici propter hoc, q̄ māsuetus sibi dominatur, cū homini immanstero potius dominetur ira. Et subdit Bern. Luctus pœnitentiæ præterita quoq; recuperat, sicut scriptum est : Recognitabo tibi omnes annos meos in amaritudine animæ meæ. Porro iustitia & misericordia perfectè proximo cohæremus, dum quicquid nolimus nobis fieri, aliis nō facimus per iustitiã, & quæcumq; volumus vt faciãt nobis homines, & nos faciamus illis per misericordiã. Itē reconciliati nobis, reconciliati etiã proximo fiducialiter per mundiciam cordis, reconciliamur Deo. Beati verò qui de sua reconciliatiōe nō ingrati & pro fratribus suis piè solliciti, eos quantum prævalent, & sibi & Deo reconciliare laborant.

De paupertate spiritus, & eius descriptione: quare etiam pauperes spiritu sint beati, & regnum cælorum sit ipsorum, ac cui dono paupertas spiritus adaptetur.

P A R S I I I.

Consequenter dicendum est de singulis beatitudinibus. Et primo de paupertate. De qua hoc modo dicetur. Primò ostendetur quid dicatur paupertas spiritus. Secundo quomodo pauperes spiritu sint beati. Tertio, quomodo regnum cælorum sit pauperum spiritu. Quarto, cui dono paupertas spiritus adaptetur. Quintò, ageretur specialiter de his in quibus paupertas spiritus consistit. ¶ Circa primum notandum, quod Bernard. in sermonib. vocat paupertatem spiritus voluntariam paupertatem, quæ est cum spirituali intentione, sic dicens, Diligenter attende, quod non simpliciter pauperes nominat, propter plebeios pau

pauperes, necessitate miserabili, non voluntate laudabili. Spero equidem profuturam ei apud diuinæ bonitatis misericordiam hanc ipsam afflictionis suæ miseriam. Scio tamen hoc in loco Dominum non de huiusmodi fuisse locutum, sed de his qui possunt dicere cum propheta: Voluntariè sacrificabo tibi, atcamen nec voluntaria quidem paupertas omnis laudem habet apud Deum. Nam & philosophi sua omnia reliquisse dicuntur, vt expediendi mundialibus curis studio vanitatis possent vacare liberius, & nolebant sensu abundare in sensu suo. Hos discernit quod dictum est, Spiritu, id est, spiritali voluntate. Beati verò pauperes spiritu: spiritali scilicet intentione, desiderio spiritali propter solum beneplacitum Dei & animarum salutem. Super illud verò Matt. 5. Beati pauperes: quædam interlinear. dicit, Voluntate: alia interlin. dicit, Pauper spiritu est humilis corde. Glossa, verò hæc duo coniungit, dicens, Paupertatis deuotio habet duas partes, rerum abdicationem, & spiritus contritionem. ¶ Si quis tamè diligenter attendat, paupertas spiritus videri poterit consistere in tribus, secundum tres vires animæ, scilicet in humilitate secundum vim rationabilem, vt sumamus humilitatem pro illa humilitate, de qua Bernardus: Est humilitas, quam in nobis veritas parit. Item in libro de decem gradibus humilitatis: Humilitas est virtus, qua homo verissima sui cognitione sibi ipsi vilescit. Et in diffidentia de propriis viribus, quantum ad vim irascibilem: Diffidentia enim de propriis viribus commendabilis est, sicut diffidentia de Deo est vituperabilis. Et in contemptu siue prauo amore rerum temporalium quæcunque sint res illæ, siue sint diuitiæ, siue aliæ. Et ista contemptus pertinere videtur ad vim concupiscibilem. Et sub isto tertio membro contineri illa videtur species humilitatis quæ est contemptus propriæ excellentiæ: de qua loquitur Bernardus in epistolis: Possimus tamè dicere paupertatem spiritus consistere in duobus, scilicet in humilitate, & rerum temporalium abdicatione: sicut tangit gl. Et tunc accipietur humilitas ita largè, vt comprehendat diffidentiam de propriis viribus. Sicut in tractatu de Superbia, præsumptio posita est species superbiæ. Dicunt etiã aliqui, ad paupertatem spiritus pertinere spirituale mendicationem, qua quis mendicat ea quæ sunt spiritus, improbum se diuitibus spiritalibus exhibendo, nunc subsidium orationum, nunc panem doctrinæ humiliter petendo. Sed ista mendicatio sequela est veræ humilitatis. Item dicunt aliqui, paupertatem spiritus esse, quum aliquis agnoscit se non habere domi

dominium aliquod, nec in se nec in eis quæ sua videntur, sed solum administrationem: Deum verò omnium esse verum dominum intelligit. Hæc paupertas spiritualis est, quum sedem habeat in ipso spiritu. Et qui hanc paupertatem habet omnino sine proprio est. Prouer. 14. Acceptus est regi minister intelligens. Intelligens inquam, se solum ministrum esse, & nullius dominum.

¶ *Quare pauperes spiritu sunt beati.*

Circa secundum notandum est quod propriissima causa quare pauperes spiritu sint beati, est illa quam dominus assignat, quoniam ipsorum est regnum caelorum, quasi diceretur: Videntur esse pauperes, sed verè sunt diuites. Prouer. 13. Est quasi pauper quum in multis diuitiis sit. 2. ad Corint. 6. Sicut egentes, multos autem locupletantes: tanquam nihil habentes & omnia possidentes. Tria genera hominum solent haberi pro pauperibus, licet nihil possideant, scilicet electi ad dignitatem magnam & qui diuitias multas quas habent in tuto loco reposuerunt, & hæredes principum. Et hæc tria inueniuntur in pauperibus spiritu. Iac. 2. Nonne Deus elegit pauperes in hoc mundo, diuites in fide, & hæredes regni? Ad beatitudinem etiam pauperum spiritu facit, quod ipsi liberi sunt à multiplici miseria quæ superbiam sequitur. De quo require in tractatu de Superbia. Item à multiplici miseria in quam ponunt diuitia amatores suos. De quo require in tractatu, de Auaritia. Quando etiam ponentur ea quæ pertinent ad commendationem paupertatis & humilitatis, amplius patebit quomodo pauperes spiritu sint beati.

¶ *Quare pauperum spiritu sit regnum caelorum.*

Circa tertium notandum quod pauperum spiritu regnum caelorum est facilitate acquirendi. Pauperes enim spiritu sunt contemptores mundi, & humiles: qui verò contemnunt mundum, habent eum sub pedibus, & sunt supra mundum. Humilitas verò est quasi clavis regni caelorum, contra quam non valet aliqua clausura. Apoc. 3. Ecce dedi ostium apertum coram te, quod nemo potest claudere, quia modicam habes virtutem. Facile ergo est pauperibus spiritu intrare in regnum caelorum, qui sunt iam supra mundum, & clauem habent efficacem. Præterea humilitas est de qua dictum est quod laqueos mundi euadit. De paupertate autem verum est, quod frustra ante eam rete iacitur. Prou. 1. Frustra iacitur rete ante oculos pennatorum. Pennati sunt contemptores mundi. Humilium est regnum caelorum, iuxta illud: Sinite paruulos venire ad me, & nolite prohibere. Talius enim est regnum caelorum. Luc. 18.

¶ *Triplici ratione humilitatis videtur esse regnum caelorum.*

Primò;

Primò, propter eius capacitatē. Ipsa enim in præsentī capax est gratiæ quā timor superbiæ repellit. Iac. 3. Humilibus autē dat gratiam: & quia est capax gratiæ, in futuro erit capax gloriæ.

Secundò, propter fidelitatē. Quū enim ipsa fidelis sit in modico, super multa constituetur. Matt. 25. Quia super pauca fuisti fidelis, supra multa te constituam. Bernardus super Cant. Fidelis reuera famulus es, si de multa gloria domini tui, et si non exeunte de te, tamē trāscūte per te, nil manibus tuis adharere cōtingat.

Tertiò, ratione vicissitudinis. Humilitas Deū in se recipit: ideo meritò in regno Dei recipietur. Proverb. 29. Humilem spiritu suscipiet gloria. Humilitas in præsentī Deū honorat: ideo meritò in futuro à Deo honorabitur. Eccl. 3. Magna potentia Dei solus, & ab omnibus honorabitur. 1. Reg. 2. Qui honorificauerit me, glorificabo eum. Item diffidentium de propriis viribus est regnum cœlorum, id est, robur & affluentia cœlestis auxiliij.

De cœlo enim venit eis auxilium, cum de Deo & de sanctis eius confidant, & nō de propriis viribus. Luc. 12. Nolite timere pusillus grex, quia complacuit patri meo dare vobis regnum. Cōtemptoribus verò rerum temporalium regnum cœlorū est quasi iure empriōis: Bern. in sermonibus: Pauperibus pariter & martyribus regnū cœlorū promittitur: quia paupertas quidem emittitur, sed in passione pro Christo atq; omni dilatione percipitur.

Matt. 19. Omnis qui reliquerit domum, &c. centuplum accipiet & vitam aternā possidebit. Item Bern. in sermonibus: Quid sibi vult quod eadem promissio facta est martyribus & pauperibus, nisi quia verē martyrij genus paupertas volūtaria est. Itē medicantiū suffragia sanctorū, regnum cœlorū est: quia regnū cœlorū pietatis est. Quicquid autē habet pietas, pauperū est. Eccl. 16. Omnis misericordia faciet locum vnicuique, &c. Domus cœlestis sicut & alia domus Dei pauperū est. Illorū verò qui nihil propriū se habere intelligūt, sed omnia cōmodata vel cōmendata à Deo reputāt, est regnū cœlorum, tanquā eorū qui Deo sunt fidelissimi, nullius rei dominiū sibi vsurpātes, sed omnī rerum dominij Deo relinquētes. Ad beatitudinem horū facit, quod si auferatur ab eis aliquid eorum quorū onus & periculum habebunt, nullā molestiā sentiunt sed suam exoneratiōē hoc reputāt. Præterea cum propriam voluntatē non habeant, & cōtra voluntatem propriam eorū nihil sit, ideo molestia carent. Hoc enim solum molestū est alicui quod cōtra eius voluntatē sit.

¶ Paupertas spiritus dono timoris adaptatur.

Circa quartum notandum, quod paupertas spiritus dono
tim

timoris adaptatur, & quantum ad humilitatem, & quantum ad rerum temporalium paupertatem. Quantum ad humilitatem: quia timor humilitatem introducit, sicut aliquis solet se inclinare timore gladij super eum eleuari. i. Petri 5. Humiliamini sub potenti manu Dei. Paupertas verò rerum temporalium bene timori adaptatur. Timor enim est proicere quaecunque fugę suę cursum impediunt, & quęcunque euasioni suę obstant. Multi timore periculi, quod est in mundo isto mundum relinquunt. Unde super illud Job 31. Semper quasi tumentes super me fluctus timent Deum. gl. Fluctus quum tumentes desuper eminent, ea ex nauı proiciunt pro quibus nauigia sumpserunt.

De humilitate. PARS IIII. Quę subdiuiditur in quinque capitula.

De ordine dicendorum de humilitate & eius descriptione. CAP. I.
Consequenter agendum est de his in quibus consistit paupertas spiritus, scilicet de humilitate. Sicut enim initium omnis peccati superbia. Eccl. 10. sic initium nostre reparationis videtur esse humilitas. Hier. Prima virtus Christianorum est humilitas. De humilitate verò hoc modo agitur. Primò, ponitur eius descriptiones. Secundò, eius commedationes. Tertio tægetur de causis humilitatis. Quartò, de signis eius. Quintò ponitur diuisiones ad humilitatem attinentes. ¶ Humilitatem sic describit Aug. Humilitas est ex intuitu proprię conditionis & sui conditoris, voluntaria mentis inclinatio in suo, imò ordinabili ad suum conditorę. Humilitas est velut quædam mentis incuruatio seu genuflexio coram Deo, cum semper venerans. Causa vna huius inclinationis est intuitus proprię conditionis. Propriam conditionem intuebatur Abraham, quum diceret: Loquar ad dominum meum, quum sim puluis & cinis. Ge. 18. Itē qui dicebat: Putredini dixi, Pater meus es: mater mea & soror mea verbibus. Job. 18. Ad hunc intuitum mittitur, Michæ 6. Humiliatio, inquit, tua in medio tui: id est, in ventre. Voluit dominus ventrem antē esse, vt homo semper videre posset materiam suę humiliationis. Alia causa inclinationis est intuitus conditoris, in quo nullus est defectus: vnde cõparatione eius magis apparēt defectus nostri. Job 25. Stella nõ sunt munda in cõpectu eius: quanto magis homo putredo, & filius hominis vermis? Esa 64. Quasi pannus mēstruatus omnes iustitię nostrę. Gregor. Sape iustitia nostra ad examen diuinę iustitię deducta, iniustitia est, & sordet in districtione iudicis quod fulget in estimatione operantis. Job vlti. Nunc oculus meus videt te, idcirco me reprehendo. Bern. ad fratres de morte Dei: Nunquã se melius